

Datum: 2023-05-22

Dnr: 3.1-22/0102

Beslut i fråga om oredlighet i forskning

Beslut

Nämnden för prövning av oredlighet i forskning (nedan nämnden) beslutar att [REDACTED] gjort sig skyldig till oredlighet i forskning.

Bakgrund

Den 29 augusti 2022 överlämnade Lunds universitet ett ärende om misstänkt oredlighet i forskning till nämnden. Överlämnandet har skett i enlighet med 6 § i lagen (2019:504) om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning.

Forskningen avser vattenretention och näringsavskiljning i våtmarker för hållbara lösningar inom jordbruksproduktion.

Misstankarna som överlämnats avser plagiering i följande artikel:

- [REDACTED] (2022). Novel Water Retention and Nutrient Management Technologies and Strategies Supporting Agricultural Water Management in Continental, Pannonian and Boreal Regions. *Water*, 14(9), 1486.

Misstankarna gäller att text ur en projektrapport, har återanvänts i artikeln utan att de personer som skrivit texten till projektrapporten har getts tillbörligt erkännande. Projektrapporten har titeln: WATERAGRI D9.6: 2nd Internal Scientific Report (ULUND), och har skickats till Europakommissionen den 31 juli 2022. Det har under utredningens gång framkommit att artikeln kan innehålla plagiat även från två andra artiklar publicerade av [REDACTED] 2021a och b¹.

Projektet WATERAGRI sker i samarbete mellan forskare från 23 universitet och organisationer. [REDACTED] var koordinator för projektrapporten fram till maj 2022.

¹ a) [REDACTED] (2021). Wheat yield forecasting for the Tisza River catchment using landsat 8 NDVI and SAVI time series and reported crop statistics. *Agronomy*, 11(4), 652.

b) [REDACTED] (2021). Real-time spectral information to measure crop water stress for variable rate irrigation scheduling. In *Precision agriculture'21* (pp. 501-509). Wageningen Academic Publishers.

Ett flertal personer anges som författare till den inskickade projektrapporten, även [REDACTED], medan han står som ensam författare till artikeln.

Den anmäldes yttrande

[REDACTED] bestrider att han gjort sig skyldig till oredlighet i forskning. Han beskriver att syftet med projektrapporten och artikeln var att sammanfatta redan publicerat material från WATERAGRI-projektet. Han menar att artikeln till skillnad från projektrapporten vidgar ämnet och sätter det i rätt vetenskaplig kontext samt att fler referenser har adderats. Han menar att texter från artiklar skrivna inom projektet förekommer i både projektrapporten och artikeln och att han refererat korrekt till dem inom respektive paragraf.

[REDACTED] menar att han själv har skrivit de första utkastet till projektrapporten. Han beskriver att projektrapporten har uppdaterats ett flertal gånger och att varje version innehåller en revideringshistorik som redovisar när den har reviderats, av vem, samt vad revideringen har avsett. [REDACTED] menar att det av revideringshistoriken framgår att projektrapporten skulle omvandlas till ett artikelutkast och att han var den som skulle ansvara för det arbetet. Han beskriver att artikeln baseras på ett tidigare utkast till projektrapporten som han själv skrivit och att både artikeln och projektrapporten därför bygger på hans eget intellektuella bidrag. [REDACTED] menar att den person som fick rollen som koordinator efter att hans anställning hade avslutats lade till fler namn som författare till projektrapporten, men att revideringshistoriken visar att endast mindre ändringar har gjorts sedan hans senaste version. [REDACTED] menar därför att eftersom artikeln är publicerad före projektrapporten så är det den senaste versionen av projektrapporten som innehåller plagiering av hans artikel och tidigare version av projektrapporten, inte tvärtom². Han uppger vidare att han bett om att bli borttagen som författare till projektrapporten. Han har bett om att alla meningar som kopierats från hans artikel skrivs om, att citattecken används eller att hans meningar och stycken tas bort, men att detta har ignorerats.

[REDACTED] uppger att artikeln innehåller tackord där de personer ur WATERAGRI-projektet som har bidragit med text till projektrapporten tackas för att de bidragit med "unedited text passages". [REDACTED] skriver att hans intention var att erbjuda dessa kollegor att stå som medförfattare till artikeln. Han uppger att det inte blev så för att han i och med att hans anställning avslutades, av sina linjechefer inte tilläts att kommunicera med övriga i projektet. Han menar samtidigt att kollegorna oavsett detta inte nådde upp till de krav tidskriften ställer på författarskap då de endast bidrog med några meningar.

² [REDACTED] har anmält [REDACTED] för oredlighet i forskning till nämnden. Misstanken gäller att [REDACTED] ska ha plagierat [REDACTED] artikel och tidigare utkast av projektrapporten. Ärendet har dnr 3.2-22/0099.

Rättslig reglering

Nämnden ska pröva frågor om oredlighet i forskning enligt lagen (2019:504) om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning (nedan lagen).

Definitionen av oredlighet i forskning är enligt 2 §:

en allvarlig avvikelse från god forskningssed i form av fabricering, förfalskning eller plagiering som begås med uppsåt eller av grov oaktsamhet vid planering, genomförande eller rapportering av forskning.

Nämndens prövning sker stegvis utifrån bestämmelsen ovan.

Nämndens motivering av beslutet

Planering, genomförande eller rapportering av forskning

De avvikelser som kan utgöra oredlighet i forskning ska enligt definitionen i 2 § lagen ha begåtts vid planering, genomförande eller rapportering av forskning. Det innebär att begreppet oredlighet avser avvikelser under hela forskningsprocessen.³ Med rapportering avses både publicering och andra typer av offentliggöranden.⁴

Misstankarna om plagiering avser en artikel som publicerats i den vetenskapliga tidskriften Water. Artikeln utgör rapportering av forskning och ska därmed prövas av nämnden.

Fabricering, förfalskning eller plagiering

De former av oredlighet som nämnden ska pröva är fabricering, förfalskning och plagiering. Begreppen är inte definierade i lagen, men i förarbetena refereras till att de finns beskrivna i forskningsetiska kodexar och riktlinjer som till exempel Den europeiska kodexen för forskningens integritet⁵.⁶

Plagiering innebär att en forskare använder andras texter, idéer eller arbeten utan att ge tillbörligt erkännande till ursprungskällan.⁷

³ Prop. 2018/19:58, s. 100.

⁴ Prop. 2018/19:58, s. 49.

⁵ Den europeiska kodexen för forskningens integritet. Reviderad utgåva. Berlin: All European Academies (ALLEA); 2018, kap. 3.1.

⁶ Prop. 2018/19:58, s. 45, 100.

⁷ Prop. 2018/19:58, s. 45, 100.

Misstankarna om plagiering avser att textstycken ur artiklar av [REDACTED] 2021a och b återfinns i den anmälda artikeln. Misstankarna avser även att text ur projektrapporten som flera personer varit med och bidragit med text till, återfinns i artikeln som endast [REDACTED] står som författare till.

[REDACTED] har anfört att texter från artiklar skrivna inom projektet förekommer i både projektrapporten och artikeln och att de refereras till korrekt inom respektive paragraf. [REDACTED] har vidare anfört att det är projektrapporten som innehåller plagiat av artikeln då artikeln skickades in den 19 april och därmed publicerades tidigare än projektrapporten.

Nämnden har fått underlag som visar att stora delar av kapitel 5.4, 6.2 och 6.3 i artikeln består av text som andra har skickat till [REDACTED] som bidrag till kapitel 4.4 och 5 i projektrapporten. Nämnden har även fått del av underlag som visar att nästan hela kapitel 7 i artikeln består av flera stycken och meningar från en redan publicerad artikel av [REDACTED] 2021a samt några meningar ur [REDACTED] 2021b. Dessa två artiklar är produkter av forskning i WATERAGRI-projektet men [REDACTED] är inte medförfattare till dem. Resterande delar av artikeln som omfattas av misstankarna består av text, samt även figurer och tabeller som återfinns i projektrapporten, men det har inte visats för nämnden vem som har skrivit texterna och när på samma sätt som ovan.

Nämnden bedömer sammanfattningsvis att den anmälda artikeln innehåller stycken och meningar som är direkt kopierade från olika delar ur [REDACTED] (2021a; b). Sammanlagt rör det sig om cirka en sida text i artikeln. Nämnden bedömer även att artikeln innehåller meningar och stycken bestående av text skriven av andra som bidrag till projektrapporten. Sammanlagt rör det sig om ytterligare drygt en sida text i artikeln. Det finns visserligen en tydlig hänvisning i inledningen av artikeln till att resultaten kommer från WATERAGRI-projektet och att syftet med artikeln är att diskutera preliminära och publicerade resultat från projektets alla parter. Vidare anges i övrigt källhänvisning till de artiklar från projektet som resultaten återfinns i. De forskare som författat texterna som återfinns i artikeln omnämns i tackordet, men där anges att de endast bidragit med mindre oredigerade texter. Nämnden bedömer därför att dessa inte har givits tillbörligt erkännande och att artikeln innehåller plagiering av text.

Allvarlig avvikelse från god forskningssed

Det är endast allvarliga avvikelser från god forskningssed som kan utgöra oredlighet i forskning.

Plagiering bör i vissa fall inte anses utgöra en allvarlig avvikelse från god forskningssed, till exempel om det är fråga om en mindre förseelse vid ett enstaka tillfälle.⁸

⁸ Prop. 2018/19:58, s. 100.

Nämnden konstaterar att plagieringen avser ett flertal meningar och stycken som kopierats närmast ordagrant från andras bidrag till projektrapporten samt från artikeln [REDACTED] 2021a och b. Det rör sig om hela resonemang inklusive referenser som är tagna från andras texter och uppgår tillsammans till motsvarande drygt två sidor av artikeln. Nämnden bedömer därför att plagieringen är att se som omfattande och att det därmed är fråga om en allvarlig avvikelse från god forskningssed.

Uppsåt eller grov oaktsamhet

Sedan den 1 januari 2020 är forskarens ansvar att följa god forskningssed i sin forskning författningsreglerat enligt 4 §. Hur långtgående ett sådant ansvar kan eller ska vara måste prövas och bedömas i varje enskilt fall.

Enligt 2 § i lagen krävs att den allvarliga avvikelsen från god forskningssed begåtts med uppsåt eller av grov oaktsamhet för att det ska vara fråga om oredlighet i forskning.

Uppsåt innebär att forskaren ska ha förstått vad han eller hon har gjort medan oaktsamhet innebär att forskaren i vart fall borde ha förstått detta.

Grov oaktsamhet kräver att agerandet framstår som särskilt allvarligt eller klandervärt. Förbiseenden, slarv eller missförstånd bör som regel inte betraktas som grov oaktsamhet enligt förarbetena.⁹

Av artikelns inledning framgår det tydligt att de resultat som presenteras och diskuteras kommer från WATERAGRI-projektet. [REDACTED] åberopar att andras oredigerade textbidrag erkänns i artikelns tackord och att han avsåg att erbjuda kollegorna författarskap, men att det inte blev så när han inte tilläts kontakta dem. Han menar samtidigt att de kollegor som bidragit med texter inte uppfyller de krav som ställs på medförfattarskap.

Nämnden anser att en forskare förväntas ha kunskap om hur källhänvisning och korrekt citering ska ske enligt god forskningssed. [REDACTED] visar att han har och haft den kunskapen genom att han är medveten om vilka kriterier som gäller för medförfattarskap. Att han enligt uppgift inte tilläts kontakta sina kollegor anser nämnden inte påverkar bedömningen av [REDACTED] eget ansvar. Han har även haft möjlighet att välja alternativa sätt att gå till väga. Nämnden bedömer sammantaget att [REDACTED] agerat med uppsåt.

Sammanfattning av beslutet

Sammanfattningsvis finner nämnden att [REDACTED] gjort sig skyldig till oredlighet i forskning.

Nämnden bedömer att det i det aktuella forskningsprojektet kan ha förekommit andra avvikelser från god forskningssed. De gäller bland annat frågor om medförfattarskap

⁹ Prop. 2018/19:58, s. 50-51, 100.

och publiceringsetik. Nämnden överlämnar dessa misstankar till Lunds universitet som enligt 1 kap 17 § högskoleförordningen (1993:100) har till uppgift att pröva andra avvikelser från god forskningssed än oredlighet i forskning.

Nämnden har fattat beslut i detta ärende efter föredragning av kanslichefen Karin Nylén. I den slutliga handläggningen deltog handläggaren Dorota Green.

Thomas Bull
Ordförande

Karin Nylén
Kanslichef